

Alenka Janko
Andragoški center R Slovenije

Evalvacija programov "Usposabljanje za življenjsko uspešnost"

Poročilo za leto 1995

Vsebina:

Uvod

Izvajalci programov UŽU v letu 1995

Programi UŽU v letu 1995

Cilji programa UŽU

Metode izobraževanja in vsebina programa

Predavatelji, gostje v programu UŽU in obiski ustanov

Gradiva za udeležence in učitelje

Uporaba Učnih pripomočkov

Potek in trajanje usposabljanja

Komentar

Podatki o udeležencih programov UŽU za leto 1995

Število udeležencev

Izobrazba udeležencev

Zaposlitveni status

Prisotnost na programu

Oddaljenost bivališča udeležencev od mesta programa z javnim prevoznim sredstvo

Napotitev v program

Komentar

Spremljanje napredovanja udeležencev v programih UŽU

Metode spremljanja napredovanja

Način izvajanja evalvacije v programih UŽU

Komentar

Udeleženci po končanem programu

Dejavnosti udeležencev po končanem programu UŽU

Razlogi zaradi katerih so zapustili program

Komentar

Podatki o učiteljih v programih UŽU za leto 1995

Število učiteljev

Zaposlitev v izvajalski organizaciji

Komentar

Uvod

Program UŽU smo evalvirali na podlagi:

- obdelave obrazca za končno evalvacijo programov UŽU, ki smo ga poimenovali Spremljanje UŽU - Predlog
- obdelave ankete, ki jo izpolnjujejo udeleženci programa UŽU ob koncu programa
- evalvacijskih obiskov v izobraževalnih organizacijah

Obrazec Spremljanje UŽU - predlog je obrazec za končno evalvacijo programa in ga izpolnijo v izvajalski organizaciji učitelji in/ali organizator izobraževanja ob koncu programa UŽU. Z obrazcem zbiramo podatke o:

- skupini
- učiteljih
- gradivu in pripomočkih
- izvedbi programa
- spremljanju napredovanja udeležencev
- spremljanju učinkovitosti učnih gradiv

Večina vprašanj v obrazcu je odprtega tipa, ponekod pa vprašanja zahtevajo tudi opise, pripombe in komentarje. Z obrazcem Spremljanje UŽU - Predlog smo zbrali podatke za 12 skupin iz 8 izvajalskih organizacij. Za 13. skupino iz (IS Miklošič) imamo le del podatkov, ki jih zbiramo z omenjenim obrazcem. Za drugo skupino, ki je prav tako potekala v IS Miklošič (in ki bi bila 14. skupina, v kateri je bil izveden program UŽU) pa nimamo podatkov, ker se je po izvedenem programu UŽU izvajalec odločil, da bo program UŽU prekvalificiral v splošni del programa USO. To se je odločil šele kasneje, ko smo že opravili anketiranje udeležencev, tako da so pri anketah obdelane tudi ankete teh udeležencev.

Anketo izpolnijo udeleženci programa ob koncu programa UŽU. Z anketo zbiramo podatke o programu UŽU in sicer nas zanima, kako udeleženci vrednotijo program UŽU, metode dela v programu in prek tega učitelja, gradivo, ki ga dobijo v programu in koliko je po njihovem mnenju program uporaben/koristen v prihodnje.

Zbiramo torej objektivne podatke o udeležencih (starost, spol, izobrazba, bivališče, status) in o njihovem mnenju o:

- programu UŽU, jasnosti ciljev programa ter skladnosti le-teh z osebnimi pričakovanji,
- pestrosti uporabe metod izobraževanja,
- vsebini programa UŽU in njeni zanimivosti ter uporabnosti v vsakdanjem življenju,
- gradivu, ki ga je izdelal učitelj in uporabnost gradiv po končanem programu UŽU,
- odnosih v skupini in predznanju,
- vplivu programa na odnose v družini in s prijatelji,
- pomoč programa pri nadaljevanju študija, iskanju zaposlitve ipd.,
- aktivnostih v prihodnosti.

Za našete parametre smo oblikovali trditve in navedli pet možnosti, s katerimi so označili stopnjo soglašanja oziroma nesoglašanja z navedeno trditvijo. Na štiri vprašanja pa so odgovarjali v obliki prostih odgovorov. Odgovarjali so, kaj jim je bilo najbolj všeč, kaj

najmanj, kaj bi v programu spremenili, če bi imeli možnost in kakšni so njihovi načrti za naslednja dva meseca. Povprašali smo jih tudi, kaj bodo po končanem programu. Za odgovor pri tem vprašanju smo našli: iskanje zaposlitve, neiskanje zaposlitve (utemeljitev razloga), možnosti za nadaljnje šolanje, ni razmišljal, drugo.

Anketirali smo udeležence v 8 izvajalskih organizacijah; za udeležence, ki so se izobraževali v LU Kranj nimamo zbranih podatkov. Imamo podatke za 2 skupini iz IS Miklošič; kot že zapisano, je druga skupina udeležencev, ki so se sicer izobraževali po programu UŽU, prav tako izpolnila anketne vprašalnike kot prva, čeprav je kasneje izvajalec "prekvalificiral" v splošni del programa USO. Žal zaradi načina obdelave anketnih vprašalnikov ne moremo izločiti udeležencev iz druge skupine.

Po metodologiji ACS opravimo tudi 3 evalvacijske obiske pri izvajalskih organizacijah in učiteljih, ki na novo začno z izvajanjem programa, oziroma 2 pri izvajalskih organizacijah in učiteljih, ki so program že izvajale. V primerih, da smo bili z delom pri posameznih skupinah, ki so na novo izvajale program zadovoljni, smo opravili prav tako 2 evalvaciji. Po priporočilih, normativih in standardih opravljamo 3 evalvacijske obiske, vendar pa smo zaradi kvalitetnih izvedb učnih sklopov iz programa UŽU, pri katerih smo bili prisotni na evalvaciji sprejeli odločitev, da evalviramo trikrat samo tiste izvajalce, ki so prvič izvajali program UŽU.

Evalvacijski obiski so potekali praviloma na podlagi predhodne najave. Na evalvacijskih obiskih smo opazovali potek programa UŽU. Upoštevali smo priporočila, normative in standarde za izvajanje programa UŽU, prav tako pa smo opazovali tudi parametre, ki jih evalviramo tudi z obrazcem Spremljanje UŽU - Predlog in z anketnim vprašalnikom za udeležence.

Izvajalci programov UŽU v letu 1995

Leta 1995 je program UŽU izvajalo 9 izvajalskih organizacij, med katerimi je bilo 5 ljudskih univerz in 4 zasebne organizacije. Sedem izvajalskih organizacij je program UŽU izvajalo enkrat, dve izvajalski organizaciji pa večkrat. Izvajalska organizacija Doba, Maribor je izvedla program UŽU za štiri skupine, Ljudska univerza Celje pa je izvedla program za dve skupini. Prav tako je IS Miklošič izvajal program UŽU za dve skupini, a je kasneje enega od teh preoblikoval v splošni del USO programa, zato ne štejemo, da je program izvajal dvakrat. Izvedba, ki je ne upoštevamo, je bila namreč tako različna ok koncepta programa UŽU, da je evalvatorji nikakor nismo mogli sprejeti. Program UŽU je bil izveden skupaj v 13 skupinah. Leta 1995 sta program sofinancirala Ministrstvo za šolstvo in šport in Republiški zavod za zaposlovanje oziroma njihove območne enote ali uradi za delo.

Preglednica 1: Izvajalci programov UŽU za leto 1995

Ime organizacije	izvajalske	Število skupin	Enota RZZ
1. DOBA		4	Maribor
2. LU Murska Sobota		1	M. Sobota
3. IS Miklošič		1 (+1) ¹	Ljubljana
4. Sinesis d.o.o		1	Ljubljana
5. LU Celje		2	Celje
6. LU Koper		1	Koper
7. Invel		1	Velenje
8. Alfabet ²		1	Velenje
9. LU Kranj		1	Kranj
SKUPAJ		13	

Vir: Obdelava obrazca Spremljanje UŽU-Predlog, 1995

¹ Nimamo podatka o drugi skupini, ker je izvajalec prekvalificiral program UŽU v splošni del programa USO, ko bi moral oddati končno poročilo o izvedbi programa. Druge izvedbe programa UŽU v IS Miklošič ne upoštevamo, vendar pa zaradi načina obdelave anket nismo mogli izločiti udeležencev, ki so se izobraževali v drugi skupini. Tako imamo zbrane podatke z anketo udeležencev ob koncu programa, na kar bomo opozorili sproti.

² Alfabet je izvajal program skupaj z Invelom Velenje. Sofinancerji Zavod za zaposlovanje Alfabeta ni hotel sofinancirati, ker je to podjetje iz Štor. Zato so formalno nosilstvo na Alfabetovo skupino prenesli na Invel, Velenje. Izvajalska organizacija pa je izpolnila obrazec Spremljanje UŽU predlog pod nosilstvom Alfabet za drugo skupino. Zato smo obdelali podatke iz tega obrazca pod postavko Alfabet Štore. Podatke, ki smo jih zbrali z anketiranjem udeležencev programa UŽU pa imamo zbrane za Invel, za dve skupini, ker so bile pri obdelavi upoštevane okoliščine sofinanciranja.

Podatki o programu UŽU

Podatke o programu UŽU smo zbirali prav tako z obrazcem Spremljanje UŽU - Predlog in z anketnim vprašalnikom, ki ga užujevci izpolnijo ob koncu programa. Na podlagi ankete predstavljamo podatke o jasnosti ciljev programa UŽU, ali so bili udeležencem predstavljeni cilji; in koliko so bili skladni z njihovimi pričakovanji. Povprašali smo jih tudi o metodah dela v programu in o uporabnosti vsebine programa v njihovem vsakdanjem življenju.

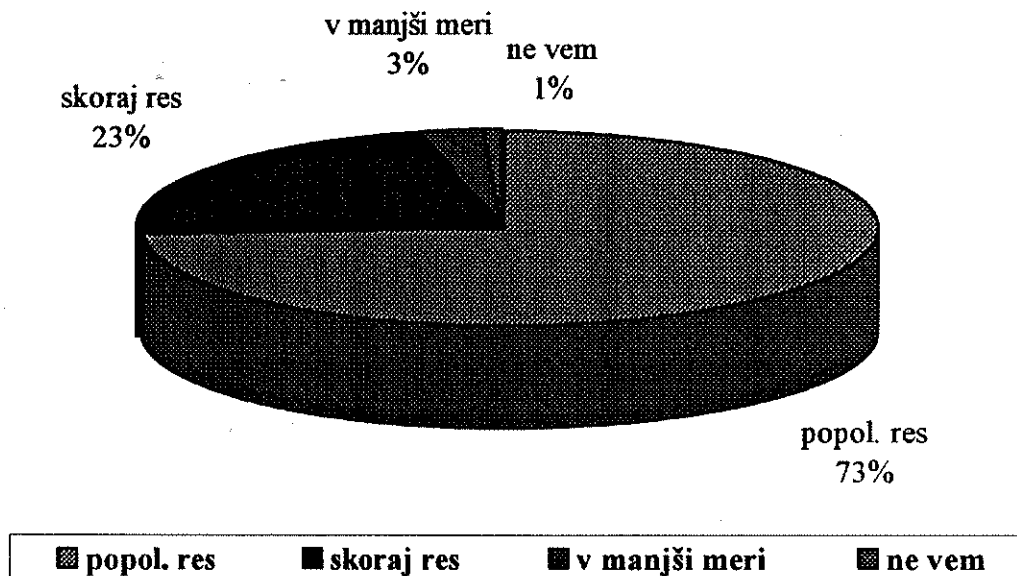
Cilji programa UŽU

O ciljih programa UŽU dobijo udeleženci informacijo na uvodnem pogovoru, kjer naj bi jim jih učitelji predstavili.

Skoraj trem četrtinam udeležencev (73.75%) je učitelj ob začetku popolnoma jasno povedal, kaj bodo delali v programu in kateri so cilji programa UŽU (104). 32 udeležencev pa je navedlo, da je trditev učitelj skoraj takšna, kot piše. 4 udeleženci so napisali, da to drži, vendar v manjši meri, 1 udeleženec pa ni vedel, če je ta trditev točna.

Slika

Učitelj je jasno povedal cilje programa

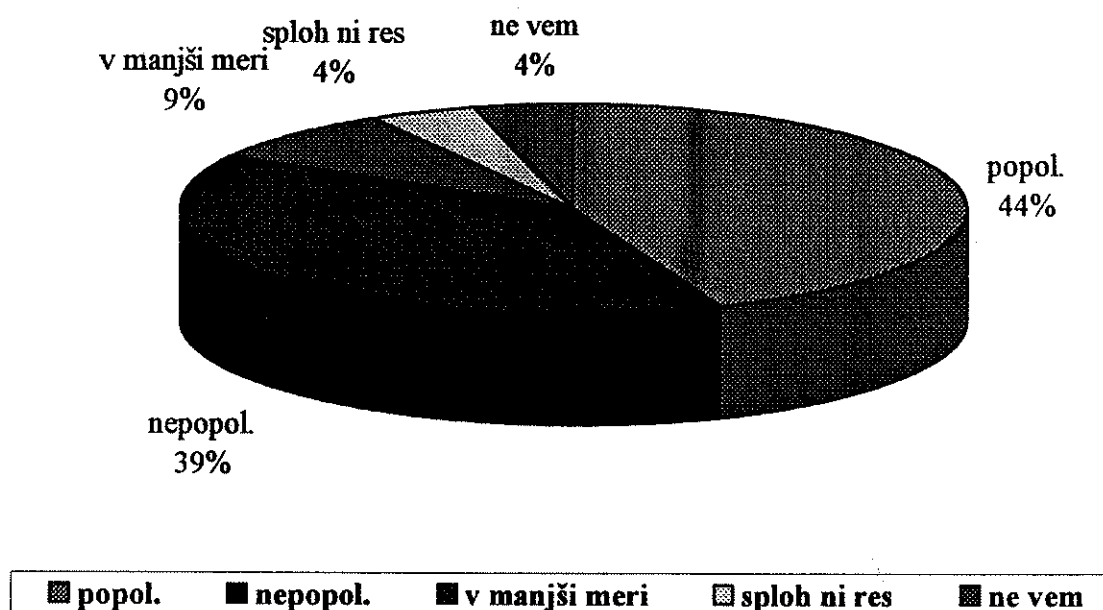

Vir: Anketa za udeležence programa UŽU, 1995

Dvema tretjinama so bili cilji programa že od vsega začetka popolnoma jasni (93). Manj kot tretjini, t.j. 36 udeležencem pa so bili cilji skoraj popolnoma jasni. 12 udeležencev pa je izbralo druge možnosti in sicer: 9 udeležencev je navedlo, da to drži v manjši meri, 1 udeležencu pa sploh niso bili jasni. 2 udeleženca sta navedla, da ne veda, če je temu tako.

Udeležence smo povprašali tudi o začetnih pričakovanjih ter skladosti le-teh s cilji programa. Tu so bili odgovori bolj razpršeni. 62 udeležencev je navedlo, da so bila njihova pričakovanja popolnoma usklajena s cilji programa UŽU, 55 udeležencev pa je navedlo, da trditev o usklajenosti njihovih lastnih ciljev s cilji programa skoraj drži. 12 udeležencev je zapisalo, da to drži v manjši meri, 6 pa da to sploh ni res. 6 udeležencev pa ni vedelo odgovora.

Slika
**Skladnost pričakovanj udeležencev s cilji programa
UŽU**

Vir: Anketa za udeležence programa UŽU, 1995

Metode izobraževanja in vsebina programa

Program UŽU se izvaja po sodobnih metodah izobraževanja odraslih. Ker je namenjen ciljni skupini pri izobraževanju manj uspešnih, motiviranih ali manj dejavnih odraslih se priporoča uporaba drugačnih metod izobraževanja, kot so značilne za klasično izobraževanje.

Zbrane imamo podatke za 12 skupin, IS Miklošič ni poslala obrazca za končno evalvacijo programa UŽU Spremljanje UŽU - Predlog. Vsi izvajalci (razen omenjenega) so uporabljali metode:

- predavanja, razlage,
- pogovora in diskusije,
- skupinskega dela, krožka ali dela v parih,
- ogleda zunaj izobraževalne ustanove,
- izobraževanje s pisnimi viri.

Devet izvajalcev je navedlo, da uporabljajo tudi metodi nastopov udeležencev in svetovanja in konzultacije. 8 izvajalcev pa uporablja metodo igre vlog. Ostale metode, ki so jih uporabljali izvajalci pa so : izobraževanje po medijih (5); zapisovanje po nareku (3) ter organizirano samoizobraževanje (2).

V programu UŽU je slaba polovica udeležencev (t.j.65) navedla, da so imeli poleg predavanja tudi možnosti vključevati se v diskusijo in razgovor. 18 udeležencev pa je navedlo, da so imeli manjšo možnost vključevanja v diskusijo in razgovor, in da je učitelj večinoma predaval. 19 udeležencev je zapisalo, da je učitelj v glavnem predaval, oni pa so imeli zelo redko možnosti vključevati se v diskusijo in razgovor. 33 udeležencev je zapisalo, da je skoraj vedno v glavnem predaval učitelj, oni pa skoraj nikoli niso imeli možnosti za vključevanje v diskusijo in pogovor.

V izobraževalnem programu UŽU so imeli udeleženci tudi možnosti delati v skupinah in v parih. Dobro tri četrtine udeležencev (109) je navedlo, da ta trditev popolnoma drži. Šestina udeležencev (24) pa je navedla, da ta trditev skoraj popolnoma drži. 4 udeleženci so navedli, da drži v manjši meri, 4 pa so trditev zanikali.

Predavatelji, gostje v programu UŽU in obiski ustanov

Podatki, zbrani z obrazcem Spremljanje UŽU - Predlog, so zbrani le za 8 izobraževalnih organizacij in 12 skupin. IS Miklošič ni oddala popolnega obrazca Spremljanje UŽU - Predlog, zato zanj nimamo posebej zbranih podatkov s tem instrumentom. Podatke pa smo zbrali s pomočjo odgovorov udeležencev izobraževanja. Tudi v tej izobraževalni organizaciji so poskrbeli za organizacijo obiskov. V vsaki skupini so imeli gosta v programu z različnimi temami, ki so vključene v program UŽU.

Posamezne teme so obdelali večkrat pri posameznih skupinah. To je bila tema "knjižnica", (3 skupine), predstavitev RZZ (2 skupini) in tema "muzej" (2 skupini). V posameznih skupinah so udeležencem predstavili možnosti izobraževanja (2 skupini) in iskanja zaposlitev (2 skupini).

Poleg predpisanih vsebin iz računanja, sporazumevanja in sporočanja v programu UŽU po različnih skupinah izvedli tudi različne obiske. Šli so v knjižnico (8), kino (7), muzej (7), pošto (5), banko (5), galerijo (4), ogledali so ti tudi tržnico (3), staro mestno jedro (2), predstavo v gledališču (2), v posameznih primerih pa so šli v živalski vrt, v ljudsko univerzo, na fitnes, piknik, izlet in družabno srečanje, ogledali so si tudi naravne znamenitosti njihovega kraja, železniško in avtobusno postajo, trgovino in romsko naselje.

Po številu ur, ki so jih v izobraževalni organizaciji namenili za predstavitev posamezne teme, so med izvedbami precejšnje razlike.

Tudi udeležence smo povprašali po drugih aktivnostih v programu, t.j po obiskih ustanov, kot so knjižnica, gledališče in podobno. 64 udeležencev je zapisalo, da trditev o

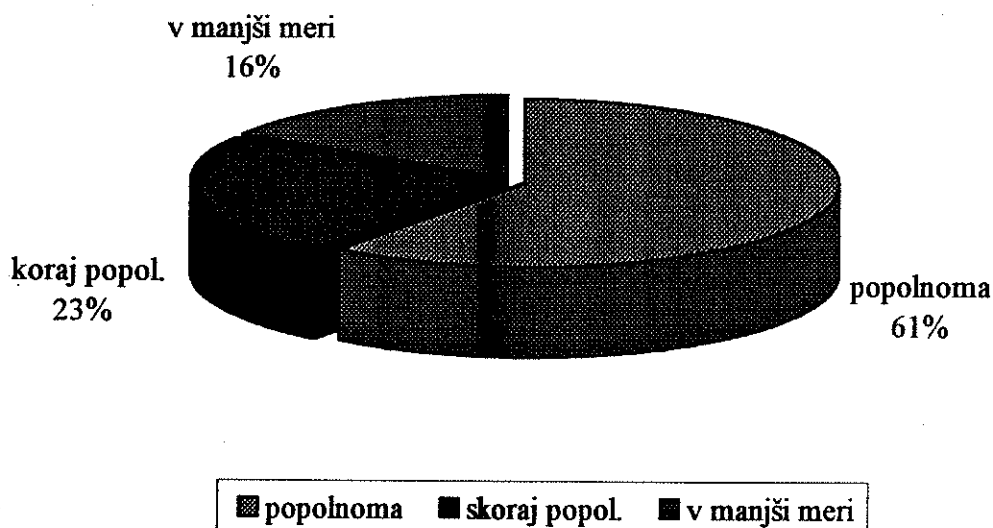
večkratnih obiskih teh ustanov popolnoma drži, 28 udeležencev pa, da skoraj popolnoma drži. Prav toliko udeležencev je trdilo, da to drži v manjši meri. 18 pa jih je zapisalo, da sploh ni tako, 2 pa nista vedela odgovora.

Udeležence smo povprašali o zanimivosti tem, uporabnost strategij reševanja problemov, ki so jih reševali v programu za vsakdanje življenje, pomoči programa pri vsakdanji komunikaciji.

O zanimivosti tem so nam odgovorili, takole: Tri petine udeležencev (85) je zapisalo, da so obravnavali teme, ki so jih resnično zanimale, dobra petina (33) je zapisalo, da trditev skoraj popolnoma drži, šestina (23) pa meni, da drži v manjši meri. Nihče ni zanikal te trditve, niti ni bilo nikogar, ki se ne bi izjasnil.

Slika

Zanimivost tem v programu UŽU za udeležence

Vir: Anketa za udeležence programa UŽU, 1995

Večina udeležencev (91) je popolnoma soglašala s trditvijo, da so pri programu UŽU reševali probleme, na katere naletijo v vsakdanjem življenju, 32 pa jih je s to trditvijo skoraj popolnoma soglašalo. 12 jih je reklo, da trditev drži v manjši meri, 3 so trditev zanikali, prav toliko pa jih ni vedelo odgovora.

Izkušnje in znanje, ki so ga pridobili v programu UŽU uporablja v vsakdanjem življenju 102 udeležencev; od tega jih je 52 popolnoma soglašalo s trditvijo, 50 pa skoraj popolnoma. 32 jih je navedlo, da to drži, vendar v manjši meri. 6 jih je obkrožilo alternativni odgovor, da sploh ni tako, 1 pa se ni mogel odločiti za odgovor.

Povprašali smo jih tudi, koliko jim je program UŽU pomagal pri vsakdanji komunikaciji v programu UŽU. Navedli smo trditev, da jim program UŽU pomaga pri boljšem razumevanju z družino in prijatelji. 65 udeležencev je odgovorilo, da jim program zelo pomaga pri boljših odnosih, 38 da jim pomaga, petnajstim pomaga v manjši meri, 14 sploh ne, 9 pa ni vedelo odgovora.

Gradiva za udeležence in učitelje

Priporočila za izvedbo programa UŽU priporočajo, da vsak udeleženec dobi mapo z nalepko programa UŽU. Sestavni del gradiv je tudi priročnik Stanka Šimenca: Pisno sporočanje za vsakdanjo rabo, DZS, 1994.

V skupinah so različni učitelji uporabljali različna gradiva, ki so jih posredovali udeležencem. Velika večina je uporabljala gradivo ZLUS. Štiri skupine niso uporabljale gradiv ZLUS pri izvajanju programa UŽU, med temi, ki pa so to gradivo uporabljale, pa je več izvajalskih organizacij uporabljalo le posamezne dele. Poleg gradiva za izvajanje programa UŽU, ki je bilo namenjeno udeležencem programa so učitelji udeležencem posredovali tudi druga gradiva, kot so: Šimenc: Pisno sporočanje, DZS 1994; Cedilnik: Cik cak po pravopisu, Sledi 1995; Pravopis z vajami, ABC pravopisa, Miselni in računski orehi ter rebusi.

Preglenica 2: Gradiva za udeležence

Naslov, avtor, izdal	Število uporabnikov
Delovni listi za razumevanje in tvorjenje ustnih in pisnih sporočil, Nada Mulej, Tatjana Sivec Strmšek, Nevenka Čermelj, ZLUS 1993	9
Pisno sporočanje, Šimenc, DZS 1994	6
Delovni listi za računanje, Terezija Uran, Vladimir Tehovnik, ZLUS 1993	9
Lastni učni listi	2
Pravopis z vajami	1
ABC pravopisa	1
Miselni orehi	1
Računski orehi	1
Cik cak po pravopisu, Cedilnik, Sledi 1995	1
Petka - rebusi	1

Vir: Spremljanje UŽU - Predlog, 1995

Učitelji so uporabljali različna gradiva pri izvajanju programa UŽU. Med sedemindvajsteimi različnimi gradivi, so največ enot gradiva uporabljali pri izvajanju programa UŽU pri branju, tvorjenju in razumevanju različnih ustnih in pisnih gradiv. Kar deset enot gradiva je neposredno povezano s tem sklopom. Uporabljali so referenčno literaturo: Slovar tujk, gradiva s seminarjev za učitelje UŽU, Pouk slovenščine malo drugače, sovenska slovnica in jezikovna vadnica, slovenski pravopis, ABC pravopisa, zbirke pesmi, SSKJ, enciklopedije in leksikone, vaje iz slovenskega jezika, slovenski jezik za 8. razred, cik cak po pravopisu, in Toporišičevo slovnico.

Za računanje v vsakdanjiku so uporabljali gradiva: zabavna matematika, računalniški program, razvedrilna matematika, miselni orehi, . Druga literatura, ki so jo uporabljali, pa je literatura načinov učenja (miselni vzorci, Trening uspešnosti), literatura za razvedrilo (Sto krat pet minut za razvedrilo; igrice,) in različne revije: PIL; CICBAN, Dom in družina in Naša žena. Nekatera so bila po našem mnenju morda manj primerna, npr. PIL in Ciciban. Nekatera gradiva so uporabljali učitelji in udeleženci skupaj, npr. Miselne orehe, ABC pravopisa, Cik cak po pravopisu. Učitelji so uporabljali gradiva, ki so jih dobili na usposabljanju učiteljev v Andragoškem centru.

Preglednica 3: Gradiva za učitelje

Naslov gradiva	Število uporabnikov
Slovar tujk	5
Gradiva s seminarjev za učitelje UŽU	4
Pouk slovenščine malo drugače E Kržišnik	4
Slov. slovnica in jezikovna vadnica, F. Žagar	4
Miselni vzorci	4
Zabavna matematika	4
Sto krat pet minut za razvedrilo	4
Računalniški program	3
Slovenski pravopis	3
ABS pravopisa	3
Revija Naša žena	3
igrice	3
Zbirke pesmi	2
SSKJ	2
Dom in družina	2
enciklopedija	2
leksikoni	2
Vaje iz slovenskega jezika	1
Slov jezik za 8. razred	1
Cik cak po pravopisu, Cedilnik, Sledi 1995	1
Razvedrilna matematika, FNT, 1988	1
Miselni orehi	1
Slovnica Toporišič	1
Trening uspešnosti v. Birkenbihl	1
Ciciban	1
PIL	1
testi	1

Vir: Spremljanje UŽU - Predlog

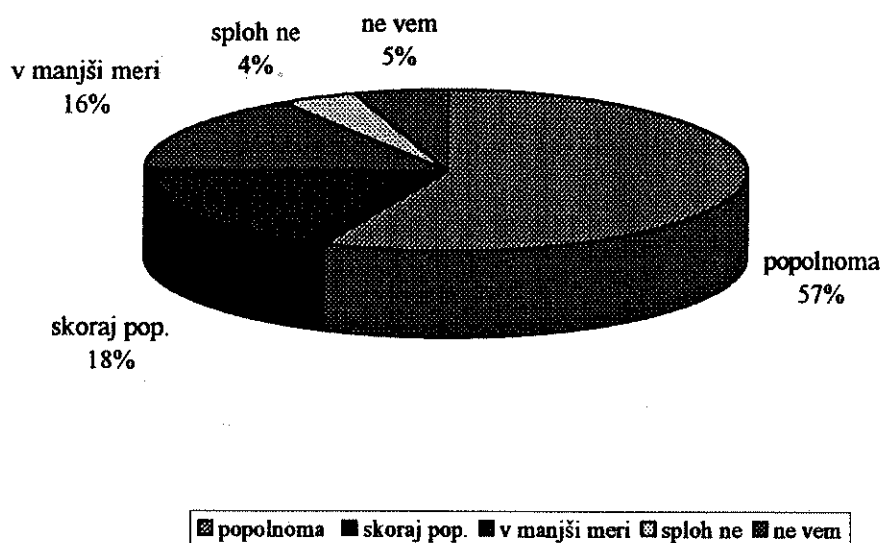
Želeli smo zbrati podatke, za katere teme oziroma vsebine so učitelji izdelovali gradiva sami, vendar smo izvedeli le vrsto gradiva, ki so ga uporabili: razne delovne liste (7), plakate (4), posamezniki pa so oblikovali vaje iz računanja, vaje iz sporočanja, vaje iz pravopisa, prosojnice, razne skice, uporabljali so reklame, prospekte, izrezke iz časopisov, račune iz trgovin, izdelali pa so gradivo s področij: "gledališče", "umetnost", "književnost", "film". V to rubliko pa so navedli tudi izdelavo zapiskov.

O gradivih smo povprašali tudi udeležence z anketnim vprašalnikom. Večina udeležencev (101) je dobila poleg gradiva ZLUS veliko dodatnega gradiva od učitelja, slaba šestina (21) pa je izbrala možnost, da ta trditev skoraj popolnoma drži. 13 jih je izbralo možnost, da drži v manjši meri, 4 udeleženci pa so rekli, da to sploh ni res, dva pa nista vedela odgovora.

Manj kot tri petine (80 oz. 56.74%) udeležencev meni, da bodo uporabljali knjige in gradivo, ki so jih uporabljali na izobraževanju, tudi po končanem programu. Malo več kot šestina (26 oz. 18.44%) udeležencev meni, da bodo te materiale skoraj gotovo uporabljali še po končanem programu. Malo manj kot šestina (22 oz. 15.60%) pa meni, da trditev o uporabi materialov po končanem programu drži v manjši meri. 6 ali 4.25% udeležencev meni, da to sploh ne drži, 7 ali 4.97% udeležencev pa se ni moglo odločiti za odgovor.

Slika

Uporaba gradiva iz programa UŽU po končanem programu

Vir: Anketa za udeležence programa UŽU, 1995

Zelo podobno je razmerje med udeleženci, ki so se odločali med alternativami pri trditvi, da jim je program UŽU pomagal pri lažjem spremljanju časopisov in uporabi slovarjev in leksikonov.

Tri petine udeležencev (84) trdi, da jim je program UŽU pomagal, da lažje spremljajo oglase v časopisih in uporabljajo različne slovarje in leksikone. Več kot šestina (27) udeležencev meni, da trditev skoraj popolnoma drži, manj kot šestina (20) jih pravi, da trditev drži v manjši meri; 8 pa da to sploh ne drži. 2 udeleženca nista vedela za odgovor.

Uporaba učnih pripomočkov

V skupinah so navajali več vrst učnih pripomočkov, ki so jih uporabljali. Ponekod so navedli tudi več alternativnih vrst pripomočkov, tako da vsote ni možno izračunati.

Tako so pri izvajanju programa UŽU so učitelji uporabljali skice, sheme, grafikone in ponazorila. Te pripomočke je uporabljalo 11 izvajalcev, vizualna tehnična sredstva (diapozitivi, grafoskop, film) 9 izvajalcev, akustična učna sredstva (kasete, plošče, radio) 10 izvajalcev, avdiovizualna tehnična sredstva (video, televizija) 9 izvajalcev, računalnik 8 izvajalcev, drugo, t.j. praktične predmete ali osebni kalkulator pa 2 izvajalca.

Preglednica 5: Uporaba učnih pripomočkov

Vrsta pripomočkov	Število izvajalcev
skice, sheme, grafikoni, ponazorila	11
vizualna tehnična sredstva (diapozitivi, grafoskop, film)	9
akustična učna sredstva (kasete, plošče, radio)	10
avdiovizualna tehnična sredstva (video, televizija)	9
računalnik	8
drugo (praktični predmeti, osebni kalkulator)	2

Vir: Spremljanje UŽU - Predlog, 1995

Potek in trajanje usposabljanja

V vseh izvajalskih organizacijah in v vseh skupinah je program UŽU potekal v učilnici, ki je bila prilagojena načelom andragogike. Povsod so poskrbeli, da je bila učilnica ustrezno opremljena. V 11 skupinah je program potekal v učilnici v izvajalski organizaciji, v 2 skupinah pa je pouk potekal v najeti učilnici izven izvajalske organizacije (Alfabet, Štore, ki je najel učilnico Invela, Velenje in Sinesis, Ljubljana, ki je najel sejno sobo v bivši občini Moste.) Izvajalska organizacija LU Murska Sobota je izvajala program UŽU tudi v romskem naselju, v parku, na železniški postaji ter v knjižnici).

Preglednica 6: Potek usposabljanja

Usposabljanje poteka	Število skupin
v opremljeni učilnici v izvajalski organizaciji	11
v opremljeni učilnici izven izvajalske organizacije	2
drugod (romsko naselje, knjižnica, železniška postaja, park)	1

Vir: Spremljanje UŽU - Predlog, 1995

Usposabljanje je potekalo od 6 do 12 ur v 7 skupinah. Tolikšno število ur izobraževanja predpisujejo priporočila, standardi in normativi za izvedbo programa UŽU. V 4 skupinah pa program izvajajo po 16 oziroma po 20 ur, kar pa je v nasprotju z načeli programa UŽU, vendar pa so bile izvajalske organizacije prisiljene izvesti program tako hitro, ker so

udeleženci nadaljevali usposabljanje v programu USO in ker jih je čakala zaposlitev v podjetjih. Za dve skupini nimamo podatkov o številu ur na teden.

Komentar

Na evalvacijskih obiskih smo opazili, da učitelji največkrat ne povejo, kaj je cilj obravnavane teme. Največkrat smo bili cilje prisiljeni ugotoviti, vendar pa se je mnogokrat zgodilo, da jih mi, ki smo program oblikovali, iz učiteljevega izvajanja nismo mogli ugotoviti. Sklepamo lahko, da učitelji premalo upoštevajo andragoški cikel, program UŽU pa izvajajo po predpisanih vsebinah, in se premalo poglobljajo v to, kaj želimo z določenimi vsebinami doseči. Vprašanje je tudi, če udeleženci uganijo, kaj je cilj določenega izvajanja učitelja. O ciljih programa, informiranosti o njih, jasnosti ciljev ter usklajenosti le-teh z osebnimi pričakovanji smo povprašali tudi udeležence. 73.75% udeležencev je povedalo, da je učitelj jasno povedal, kakšni so cilji programa UŽU; 65.96% udeležencem so bili cilji programa že od vsega začetka jasni, 43.97% je imelo povsem usklajena pričakovanja s cilji programa UŽU, 39.00% udeležencev pa skoraj povsem.

Glede uporabe metod bi po navedenih podatkih lahko zaključili, da izvajalci uporabljajo zelo pestre metode izobraževanja odraslih, vendar pa smo na naših evalvacijah le redko naleteli na tiste metode, ki jih redkeje navajajo. Zato menimo, da so našteje metode, poleg petih najpogostejše uporabljanih metod, prej izjema, kot pravilo.

Učitelji in izvajalci so večinoma upoštevali priporočila o učnih in študijskih gradivih, kar navajajo v obrazcih Spremljanje UŽU - Predlog. Na evalvacijskih obiskih smo opazili, da mnogi udeleženci niso imeli mape z nalepko oziroma mape niso bile primerne, poleg tega večinoma niso uporabljali gradiva ZLUS v kompletu, le v nekaterih skupinah so učitelji izdelovali učne liste.

V glavnem pa so udeleženci imeli gradiva, ki so jih učitelji kombinirali z gradivom, ki ga je izdala ZLUS in z gradivom, ki so ga pripravljali sami. Rezultati evalvacije v letu 1994 so pokazali, da je gradiva ZLUS potrebno dopolniti in aktualizirati, poleg tega pa je treba pripraviti več možnosti za predelavo določenih tem. Upoštevati je treba tudi izhodišče programa UŽU, da naj bo gradivo blizu potrebam udeležencev in značilnostim lokalnega okolja.

Učitelji so sami pripravljali gradiva, kar je v veliki večini pomenilo, da so od drugod, iz različnih virov, ki večinoma niso navedeni, povzeli odlomke. Največkrat so sami izdelali tudi povzetke in mislene vzorce. Toda! Miselne vzorce naj bi udeleženci vedno izdelovali sami!!! V posameznih primerih so miselni vzorci nastajali ob sodelovanju učiteljev in skupine sproti.

Gradiva imajo udeleženci shranjena v mape. V vseh izvajalskih organizacijah so zatrjevali, da imajo njihovi udeleženci mape, vendar pa v nekaterih primerih na evalvaciji map nismo videli, pogosto pa smo opazili, da imajo udeleženci mape, vendar ne s sponkami.

Poleg tega so pri izvajanju programa uporabljali tudi gradiva, ki so jih dobili na usposabljanju v Andragoškem centru. Poleg tega so uporabljali tudi gradiva, namenjena pretežno izobraževanju šolske mladine, referenčno literaturo (pravopis, različne slovnice, enciklopedije, leksikone) revije, literaturo za razvedrilo ter igrice.

Izjemoma so učitelji pripravili gradivo posebej za udeležence programa UŽU, prav tako, da so napravili povzetke iz različnih knjižnih virov, vendar so povzetki bili osmišljeni: na primer v LU M. Sobota so ob dveh praznikih pripravili vsebinsko predstavitev praznikov in običajev ob teh praznikih, s posebnim poudarkom na njihovo lokalno okolje. To je bilo namenjeno utrjevanje branja z razumevanjem, širjenju besednega zaklada itn.

V obrazcu spremljanje so našeta najrazličnejša gradiva, ki so jih učitelji uporabljali pri izvajanju programa UŽU in ki so jih prinesli na izvedbo programa UŽU. Najpogosteje so to bili slovarji tujk, leksikoni in enciklopedije, pa tudi atlasi, SSKJ. Večinoma v izvajalskih organizacijah ne razpolagajo s temi gradivi, v mnogih primerih pa učitelji prinesejo svoja gradiva ali pa si jih sposodijo v knjižnici. Nikoli nismo opazili npr. dnevnikov in drugih časopisov, s katerimi bi si učitelji pomagali pri izvedbi programa.

V obrazcu Spremljanje pa so navajali, da le ta uporabljajo (npr. lokalni časopis, revije, reklamne prospekte, leposlovno literaturo). Pri posameznih temah, ki so jih predelovali, bi s tudi s pomočjo tega vira pripomogli k oblikovanju pristnosti situacije.

V priporočilih za izvedbo programa UŽU smo zapisale, da izvajalci in učitelji priporočila upoštevajo po lastni presoji, tako da jim le priporočamo določena gradiva.

Večina učiteljev je napisala, da uporabljajo najrazličnejše učne pripomočke, vendar pa moramo povedati, da smo najpogosteje na evlavacijskih obiskih opazili le pisalni pribor, v nekaterih primerih trikotnike, in nekaj žepnih računalnikov. Skice, sheme, grafikone, in druga ponazorila so navadno, če so jih udeleženci dobili, pripravili učitelji doma.

Akustična sredstva so navadno uporabljali udeleženci med odmori ali pa med izobraževalnim procesom, ko so poslušali glasbo kot zvočno kuliso. Od vizualnih sredstev smo bili priča uporabi grafoskopa, prav tako pa smo bili prisotni tudi na izvedbi programa, pri kateri so udeleženci gledali video film na televiziji.

Opisani primeri pa so bolj izjeme kot pravilo.

Več kot tri četrtine udeležencev (112) je zapisalo, da so se s skupino udeležencev zelo dobro razumeli, ena petina (26) udeležencev pa je zapisala, da so se s skupino dobro razumeli. Le trije so izbrali možnost, da trditev o zelo dobrih odnosih v skupini drži v manjši meri.

Priporočila priporočajo drugačno razporeditev in organizacijo učnega prostora, ki se razlikujejo od šolskega in je primerno za skupinsko delo ali delavnico. Opremljeni so s plakati, in obvestili ,povezanimi z vsebinami iz programa in primerno okrašeni.

Mnogo učilnic je bilo primernih in je ustrezalo tem zahtevam. Ponekod so bile učilnice, kjer je potekalo izobraževanje opremljene z drugimi plakati, ki niso bile povezane s programom UŽU, ker izvajalske organizacije niso namenile prostora izključno izvajanju programa UŽU. Večina izvajalskih organizacij ima učilnico, ki je opremljena v skladu z načeli izobraževanja odraslih. Stoli in mize niso nikjer bile postavljene kot v klasičnih šolskih učilnicah, temveč so stale bodisi v krogu bodisi v polkrogu. Pogosto so bile okrašene z izdelki, ki so jih izdelali v skupinah v procesu že izvedenega programa.

Predhodna najava je verjetno vplivala na to, da so imeli v izvajalskih organizacijah pripravljeno pozorno pogostitev. Zgodilo se je, res le v posameznih primerih, pa vendarle, da smo prišli na evalvacijo nenajavljeni, za udeležence pa ni bilo pripravljene kave, čaja ali drugega napitka in prigrizka. To so sicer priporočila, vendar pa so te pozornosti zelo

pomembne za prijetno vzdušje udeležencev in nikakor niso namenjene izključno evalvatorjem, kot bi lahko sklepali glede na opisano situacijo.

Po normativih in standardih se program UŽU izvaja od najmanj 8 do največ 10 ur na teden, tako, da izvedba programa UŽU traja najmanj 3 mesece in pol. Večinoma izvajalske organizacije tega niso upoštevale, ker so sofinancerji Zavodi za zaposlovanje želeli, da se program UŽU, ki je nadomestil splošni del programa USO izvede v krajšem času.

Predlagamo, da se upoštevajo zahteve sofinancerja Zavoda za zaposlovanje v primeru, da je vnaprej znano, v kateri USO program se bo posameznik vpisal in ga opravil in v kateri organizaciji bo dobil delovno mesto. Sicer pa menimo, da se utegnejo učinki programa UŽU izgubiti ali zmanjšati, če program izvedemo v tako kratkem času kot je mesec dni.

Idealno število udeležencev v skupini je od 8 do 10 udeležencev, v nobenem primeru pa ne sme presegati 15 udeležencev v skupini. V posameznih primerih so izvajalci kršili ta normativ.

Spremljanje napredovanja

Posebnost programa UŽU je vsekakor spremljanje napredovanja udeležencev. Določili smo, da naj se napredovanje spremlja po modelu Deryn Holland. Učitelji so usposobljeni za delo s tem modelom, vendar pa ga nihče ni uporabljal. Posamezniki ga so poskusili uporabljati, vendar pa model doživljajo kot tujek v programu in se zato njegovi uporabi izogibajo. Tako so učitelji spremljali napredovanje udeležencev na druge načine: z razgovorom ob obravnavanih vsebinah (6), s pregledom pisnih izdelkov udeležencev (6), vrednotili so izdelane plakate (4), pripovedovanje vsebine različnih časopisnih člankov in vsebine filmov (4), v posameznih primerih pa z grafičnim prikazovanjem nivoja znanja, z vrednotenjem nastopov udeležencev pred skupino, s testi, vrednotili so vedenje, npr. samozavest udeležencev itn. Večina ni razvila svojih lastnih metod, niti ni zapisanih beležk dala na vpogled udeležencem programa UŽU.

Izvajalci so zapisali, da so razvili svoje lastne metode spremljanja napredovanja udeležencev. To so navedli Sinesis Ljubljana, Alfabet Štore, LU Koper, in LU Kranj. Za dve izobraževalni organizaciji nimamo podatka, ostale pa so zapisale, da niso razvili lastne metode za spremljanje napredovanja.

Kot opise metod so izvajalci navedli:

V Sinesisu so navedli, da za zaključek organizirajo piknik, za pripravo je potrebno uporabiti znanja, ki naj bi jih pridobili. Torej gre za praktično uporabo znanja. V LU Koper je učiteljica iz Nove Gorice, ki je pomagala izvajati program navedla za opis metode "igrice", niso pa opisane. Alfabet Štore je navedel, da so razvili lastno metodo spremljanja napredovanja in sicer grafično prikazovanje, ni pa opisana. V LU Kranj so razvili metodo "skupinskega opazovanja". Lahko bi rekli, da izvajalci v resnici niso razvili nobene nove metode, pač pa so uporabljali že uveljavljene metode izobraževanja odraslih pri spremljanju napredovanja udeležencev. Za IS Miklošič nismo dobili podatka.

Učitelji in udeleženci izvajajo skupaj evalvacijo v 9 primerih, v 4 pa ne. Za eno skupino nimamo podatka. Nekateri učitelji ne izvajajo evalvacije skupaj z udeležencem programa UŽU, kar predvideva model Deryn Holland. Skupno število odgovorov ne ustreza skupnemu številu različnih načinov izvedbe evalvacije, zato, ker učitelji izvajajo več kombinacij variant. Več učiteljev je našelo enake načine (preverjanje osvojenih vsebin, branje pisnih izdelkov, individualni razgovor), opisi izvedbe evalvacije pa so zelo skopi, tako, da se poteka iz opisa ne da razbrati.

Preglednica: Način evalvacije, ki jo skupaj izvajata učitelj in udeleženci programov UŽU

Način skupne izvedbe evalvacije	Število
Preverjanje osvojenih vsebin	3
branje pisnih izdelkov	4
individualni razgovor	4
nastop	1
pomoč pri zapisovanju podatkov	1
ogled izdelkov	1
skupno ocenjevanje	1

Vir: Spremljanje UŽU - Predlog, 1995

Izvajalske organizacije spremljajo napredovanje ali po vsakem predavanju (7) ali pa v določenem časovnem intervalu (6). V treh primerih ne delajo pisnih zabeležk o napredovanju, v 7 pa jih delajo.

Za eno skupino nimamo podatka o spremljanju napredovanja (IS Miklošič) Prav tako nekatere izvajalske organizacije niso navedle načina oziroma pogostosti spremljanja (LU Celje, 1. skupina). Vsota ni enaka številu skupin, ker so izvajalske organizacije ponekod obkrožile obe varianti, torej spremljanje po vsakem predavanju in spremljanje v določenih časovnih intervalih.

Preglednica: Pogostost spremljanja napredovanja udeležencev v programih UŽU

Način, pogostost spremljanja	Število
po vsakem predavanju	7
v določenih časovnih intervalih	6
ni podatka	2

Vir: Spremljanje UŽU - Predlog, 1995

Udeleženci večinoma nimajo vpogleda v zabeležke o napredovanju. Kar 10 izvajalcev navaja, da udeleženci nimajo vpogleda. Dva pa pripominjata, da jim lahko povesta kaj piše v zabeležkah, če udeleženci to želijo. Samo 1 izvajalec navaja, da imajo udeleženci vpogled v zabeležke, za 2 izvajalca pa nimamo podatkov.

Komentar

Standardi in normativi določajo, da se za spremljanje napredovanja oziroma za ugotavljanje znanja uporablja posebna metoda Uvod v moj osebni razvoj, ki omogoča opisno ocenjevanje od začetka do konca izobraževanja. Napredovanje se beleži na posebnih obrazcih, ki so sestavni del metode. Poudarek je na ugotavljanju napredka in sprememb pri udeležencu med programom. Poleg omenjene metode se dopušča klasično ocenjevanje, le v primerih, če udeleženci to želijo ali zahtevajo.

Pri izvajalskih organizacijah nihče ni uporabljal modela Uvod v moj osebni razvoj od začetka do konca, redki posamezniki so skušali uporabiti model, vednar pa se je zdel preveč zahteven. Problem je, da model temelji na drugih izhodiščih, kot klasične metode ocenjevanja, vrednotenja znanja.

Ker je namenjen spremljanju napredovanja pri pismenosti, je smiselno, da se napredovanje zapisuje, in sicer, da zapisujeta učitelj in udeleženec skupaj in se o zapisanem pogovorita. Saj so odrasli v izobraževalnem procesu Subjekti izobraževanja, mar ne? Večina učiteljev ima s tem težave. Gotovo priznavajo, da so odrasli subjekti, toda vpogleda v beležke o svojem lastnem napredovanju pa udeleženci nimajo.

Učitelji potemtakem še vedno na nek način kontrolirajo udeležence, ali kaj???

Vprašanje pa je, na kakšni podlagi se podeljujejo potrdila udeležencem programov UŽU; kje je dokumentacija.

Nekateri so navedli, da so razvili svoje metode ugotavljanja znanja, vendar pa so jih zelo skopo opisali.

Zapisali bi lahko, da so v tej točki najbolj ravnali mimo priporočil, standardov in normativov. Udeleženci niso imeli vpogleda v zapise o napredovanju, kar je v nasprotju z ideologijo vrednotenja posameznikovega napredovanja v programih UŽU.

Vprašanje je, kako učitelji ugotavljajo napredovanje; nekateri si celo ne delajo pisnih zabeležk. Verjetno je res, da mnogi preprosto vedo, koliko njihovi udeleženci znajo, toda ali je vedenje samo dovolj? Informacija o napredovanju mora biti zapisana zaradi verifikacije in izdaje potrdil. Kako bodo udeleženci sicer dokazali znanje za nazaj!

Učitelji ne uporabljajo modela za spremljanje napredovanja, v prevodu poimenovanega Uvod v moj osebni razvoj, ki ga je izdelala Deryn Holland. Za njegovo uporabo so bili učitelji usposobljeni na dvodnevem seminarju, vendar pa ga doslej še nihče ni uporabljal tako, kot je predvideno.

Večina učiteljev oz. izvajalskih organizacij navaja, da spremljajo napredovanje, vendar menimo, da gre za STIHJSKO SPREMLJANJE v večini primerov, da to spremljanje ni zapisano oz. zapiski niso na vpogled udeležencem izobraževanja, kar je v nasprotju z izhodiščem, da so v izobraževanje vpisani odrasli, ki naj bi skupaj z učiteljem načrtovali izobraževanje in ovrednotili v programu opravljeno delo.

Večina učiteljev ob začetku učne ure ne pove, kaj je namen srečanja, česa se bodo naučili ali zakaj bo obravnavana vsebina udeležencem koristila.

Ali cilji predstavljene vsebine iz programa niso jasni niti učiteljem in jih zato ne morejo artikulirati?

Podatki o udeležencih

Podatke o udeležencih smo zbirali z obrazcem Spremljanje UŽU - Predlog in z Anketo za udeležence programa UŽU. Podatke o udeležencih pa zbirajo tudi izvajalske organizacije z uvodnimi pogovori.

Uvodni pogovor je en od pogojev za vključitev v program po priporočilih, normativih in standardih programa UŽU. Uvodni intervju sodi v postopek vključevanja udeležencev v program UŽU, ker z njegovo pomočjo učitelj izbere podatke, na podlagi katerih prilagodi vsebino, trajanje in zahtevnostno raven programa UŽU. Udeleženca seznani z vsebino, cilji in potekom programa UŽU, zbere podatke o udeležencem prednanju, interesih, motivih, prostočasnih dejavnostih vzornikih in konjičkih.

V 9 izvajalskih organizacijah in v 13 skupinah so opravili uvodne intervjuje.

V 10 skupinah je bilo opravljenih 92 uvodnih intervjujev, za 3 skupine pa nimamo podatkov o številu opravljenih uvodnih intervjujev. Manjkajo nam podatki za 2 skupini, ki sta obiskovali program na Ljudski univerzi Celje³ in za 1 skupino, ki je obiskovala program v Ljubljani v izobraževalni organizaciji Sinesis d.o.o.

³ Rezultati evalvacije na terenu pa so pokazali, da v izvajalski organizaciji LU Celje niso opravljali uvodnih intervjujev z našim odrazcem, niti niso imeli svojega. Kljub sestanku, na katerem so bile izvajalske organizacije seznane z dejstvom, da se opravlja uvodni intervju pred vključitvijo kandidatov v program, in

Uvodne intervjuje so v 10 skupinah izvedli učitelji, v 2 skupinah organizator izobraževanja, v 7 skupinah pa so uvodne intervjuje poleg učiteljev izvajali tudi drugi, najpogosteje svetovalci iz Zavodov za zaposlovanje. Vse tri možnosti izvajanja uvodnih pogovorov predvidevajo tudi standardi in normativi.

V obrazcu Spremljanje predlog imamo zbrane podatke za 148 udeležencev; z anketo pa smo zbrali podatke za 141 udeležencev programa, ki so končali program. Med te so šteti tudi udeleženci 2. skupine iz IS Miklošič.

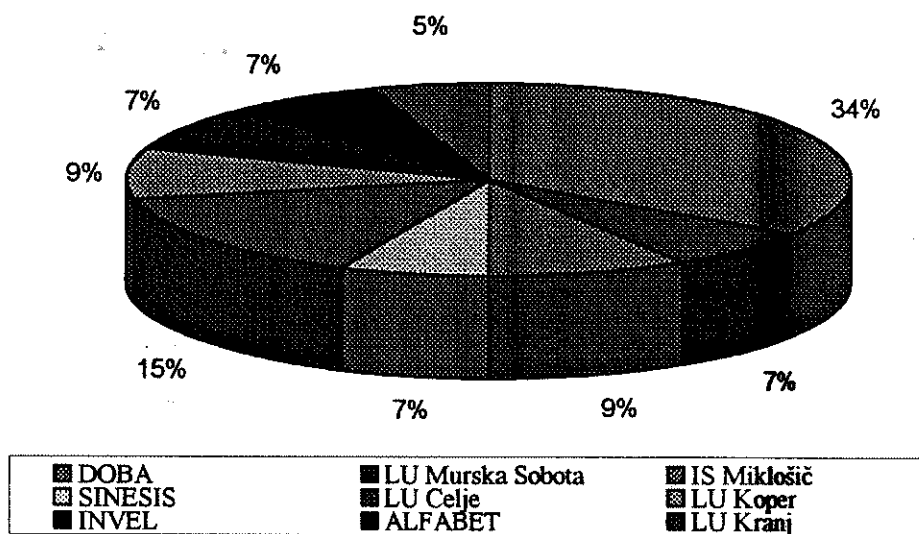
Število udeležencev

Podatki o številu udeležencev, ki smo jih zbrali z obrazcem Spremljanje UŽU - Predlog in z anketnim vprašalnikom se razlikujejo, ker nekateri udeleženci, ki so končali program UŽU niso izpolnili ankete. Tako so zanesljivejši podatki o številu, ki ga navajajo izvajalske organizacije v obrazcu Spremljanje. Zbrali smo podatke o številu vpisanih in o številu udeležencev, ki so končali program UŽU.

V program je bilo v 12 skupinah vpisanih 148 udeležencev. Za 1 skupino, ki je obiskovala program v izobraževalni organizaciji Sinesis, ni podatka o številu vpisanih.

Slika

Deleži udeležencev v programu UŽU po posameznih izvajalskih organizacijah

Vir: Anketa za udeležence v programih UŽU 1995

Podatki o številu vpisanih v program UŽU in o številu udeležencev, ki so končali program UŽU se precej razlikujejo; nimamo pa podatka o številu vseh vpisanih. Stanje prikazujeta preglednici 7 in 8. Preglednica 8 prikazuje tudi strukturo udeležencev glede na spol.

Čeprav so vse izvajalske organizacije dobile Priporočila, normative in standarde, so v izvajalski organizaciji rekli, da niso vedeli za pogoje, da morajo s kandidati za program UŽU opraviti uvodne intervjuje, zato menimo, da podatek o opravljenih intervjujih ni točen.

Preglednica: Podatki o številu vpisanih udeležencev, in udeležencev, ki so končali program UŽU

Izvajalec	Število sk.	Število vpisanih	Število končali	Število M	Število Ž
1. Doba	4	62	51	49	2
2. LU Murska Sobota	1	13	10	6	4
3. IS Miklošič	1	14	13	1	12
4. Sinesis d.o.o	1	/	10	1	9
5. LU Celje	2	23	22	13	9
6. LU Koper	1	13	13	/	13
7. Invel Velenje	1	13	11	/	11
8. Alfabet Store	1	12	10	/	10
9. LU Kranj	1	8	8	3	5
SKUPAJ	13	157	148	73	75

Vir: Spremljanje UŽU - Predlog, 1995

Program UŽU je v letu 1995 končalo 148 udeležencev; 73 moških in 75 žensk. Skupine v programih so bile različne (Spremljanje UŽU - Predlog). Na anketne vprašalnike je odgovarjalo 76 moških in 65 žensk. Razlika v številu moških in žensk je dejstvo, da so odgovarjali na anketni vprašalnik tudi udeleženci 2. skupine IS Miklošič. To izobraževanje kasneje ni bilo vodeno pri sofinancerju kot program UŽU.

Ponekod so se po programu UŽU izobraževala le dekleta (v 3 skupinah, v LU Koper, Invel Velenje, Alfabet Store), drugod pa le fantje (v 3 skupinah v Dobi Maribor). Na homogenost skupin po spolu je vplivalo dejstvo, da so udeleženci nadaljevali izobraževanje po USO programu. Kjer so se izobraževali le moški, so nadaljevali USO program za gradbince, ženske pa so nadaljevale izobraževanje po USO programu za šivilje.

Po mestu bivanja je največ (72) udeležencev bivalo v vaseh, malo manj jih je bivalo v mestih (64), posamezniki pa so živeli drugje, npr. v manjših krajih (4). Večina je živela pri starših (96), malo manj kot tretina udeležencev je živela druge, pri partnerjih, v lastnem ali najemniškem stanovanju (44).

Povprečna starost udeležencev se od skupine do skupine razlikuje. Povprečno so bili udeleženci stari od 18 do 29 let, najmlajši udeleženci so bili stari od 15 do 18, najstarejši pa od 23 do 45 let. Povprečna starost je bila enaka le v 3 skupinah in sicer 25 let.

Po najnižji starosti udeležencev med skupinami ni tolikšnih razlik, kot pri povprečni starosti. V 2 skupinah je bila najnižja starost 15 let, v 3 skupinah 16, 5 skupinah je bila najnižja starost udeležencev 17 let, v 2 skupinah 18 let, za eno skupino pa nimamo podatka o najnižji starosti udeležencev.

Tudi najvišja starost udeležencev v skupini je bila od skupine do skupine precej različna. V 3 skupinah so bili najstarejši udeleženci stari nad 40 let, v 2 skupinah pa nad 30 let. V ostalih skupinah pa so bili najstarejši udeleženci stari od 23 do 29 let.

Izobrazba udeležencev

Udeleženci programov UŽU so se šolali glede na število let različno.

Povprečno število let šolanja se je razlikovalo med skupinami. V 8 skupinah je bilo povprečno število let šolanja 8 let oziroma 8.5 let. Za 2 skupini nimamo tega podatka. V 2 skupinah so se šolali povprečno 8.9 let oziroma 9 let. Podatek, da je povprečno število let šolanja v neki skupini 6 let, je po našem mnenju napačen, saj so v isti izvajalski organizaciji prav tako navedli, da je najnižje število let šolanja 6 let. Po podatku iz LU Murska Sobota pa je povprečno število let šolanja 6.7 let.

Preglednica 9: Povprečno število let šolanja pri redno prisotnih udeležencih v programih UŽU

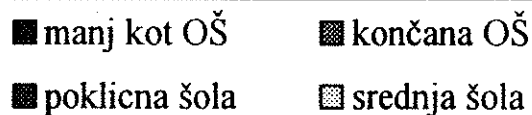
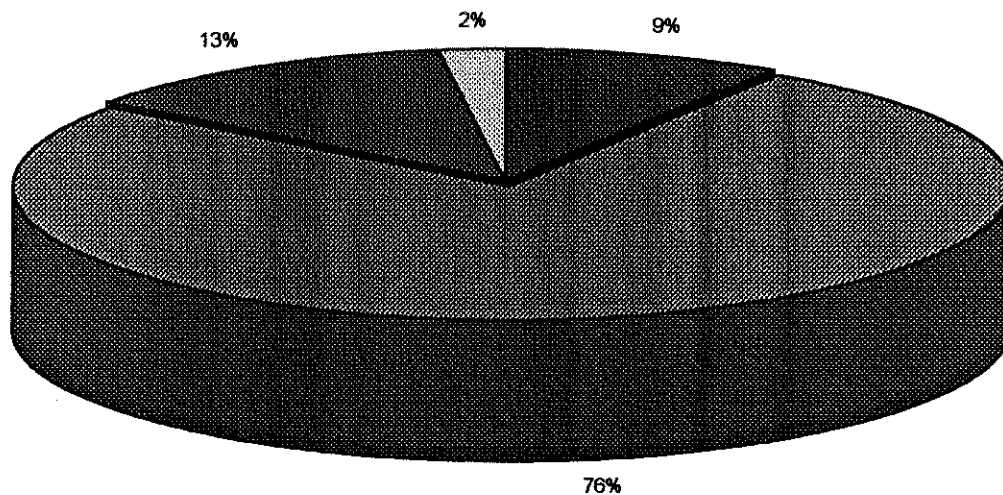
Povprečno število let šolanja	Število skupin
6	1
6.7	1
8	4
8.5	4
8.9	1
9	1
ni podatka	2

Vir: Spremljanje UŽU - Predlog, 1995

Pri največjem številu let šolanja prav tako prihaja do precejšnjih razlik. Razlike so bile tako med skupinami, kot tudi med izvajalci. V 6 skupinah je bilo pri posameznikih največje število let šolanja 11, kar presega izobrazbeno mejo po stopnji izobrazbe. V 4 skupinah je bilo največje število let šolanja 10; v 1 skupini 8 let, v 1 9 let, za eno pa nimamo podatka. Ponekod je na število let šolanja vplival tudi lokalni dejavnik, t.j. prisotnost etnične skupine Romov, za katere je na splošno značilna nizka izobraženost. V skupini iz LU Murska Sobota, kjer so prevladovali Romi brez končane osnovne šole, je bilo največje število let šolanja 8 let.

Najnižje število let šolanja je bilo pri skupinah prav tako zelo različno. V 3 skupinah je bilo najnižje število let šolanja 5 oziroma 6 let, v 2 skupinah 7 let (od tega v 1 skupini končani 7 razred posebne osnovne šole), v 7 skupinah je bilo najnižje število let izobraževanja 8 let. Za eno skupino nimamo tega podatka.

Izobrazbena struktura udeležencev

Vir: Anketa za udeležence programov UŽU 1995

Večina udeležencev ima končano osnovno šolo (106); 13 udeležencev ni imelo končane osnovne šole, 18 udeležencev pa je imelo poklicno šolo. Srednjo šolo so končali 3 udeleženci. Podatke imamo zbrane za 140 udeležencev; torej za enega udeleženca nimamo podatka.

Ko smo udeležence povprašali o homogenosti oziroma heterogenosti skupine po predznanju, jih je dve petini (57) odgovorilo, da je bila skupina po znanju enakovredna, skoraj toliko (52) pa jih je odgovorilo, da so bili v skupini po znanju skoraj enakovredni. Malo manj kot šestina (21) udeležencev pa pravi, da trditev o enakovrednosti skupine glede na znanje drži v manjši meri. 6 udeležencev meni, da sploh niso bili enakovredni, 5 pa ni vedelo, kaj naj odgovori.

Zaposlitveni status

Udeleženci v programu UŽU so bili večinoma brezposelni in niso delali (120), le 2 udeleženca sta redno delala in sta po naših predvidevanjih dobila zaposlitev v času izvajanja programa UŽU in sta nadaljevala izobraževanje po programu. 5 udeležencev je delalo honorarno, po pogodbi, 14 pa jih je bilo brezposlenih in so opravljali razna dela.

Prisotnost na programu

Povprečen odstotek prisotnosti na vseh predavanjih po skupinah je od 82 % do 97%. 3 skupine so imele prisotnost nad 80%, 8 skupin pa nad 90% prisotnost. Za 2 skupini ni podatka o povprečnem odstotku prisotnosti.

Oddaljenost bivališča udeležencev od mesta programa z javnim prevoznim sredstvom

Po podatkih je 109 udeležencev, ki so končali program UŽU bilo oddaljeno od mesta izobraževanja do 30 minut z javnim prevoznim sredstvom. 22 udeležencev je bilo oddaljenih do 1 ure, 11 pa nad 1 uro. Za 7 udeležencev nimamo podatka. Vsota vseh pa je 149, ker je IS Miklošič navedel podatke o udeležencih, ki so vpisani in ne o tistih, ki so končali program UŽU.

Preglednica 10: Oddaljenost z javnim prevoznim sredstvom

Izvajalska organizacija	30 min.	do 1 h	nad 1 h	ni podatka
1. DOBA	14	2	/	
1. DOBA	15	/	/	
1. DOBA	9	/	2	
1. DOBA	5	3	1	
2. LU M. Sobota	7	3	/	
3. IS Miklošič*	13	1	0	
4. Sinesis d.o.o	3	6	1	
5. LU Celje (1. skupina)	3	3	6	
5. LU Celje (2. skupina)	6	3	1	
6. LU Koper	12	1		
7. Invel	11			
8. Alfabet	10			
9. LU Kranj	1	/	/	7
Število skupaj	109	22	11	7
				= 149

* Podatki za število udeležencev, vpisanih v program

Vir: Spremljanje UŽU - Predlog, 1995

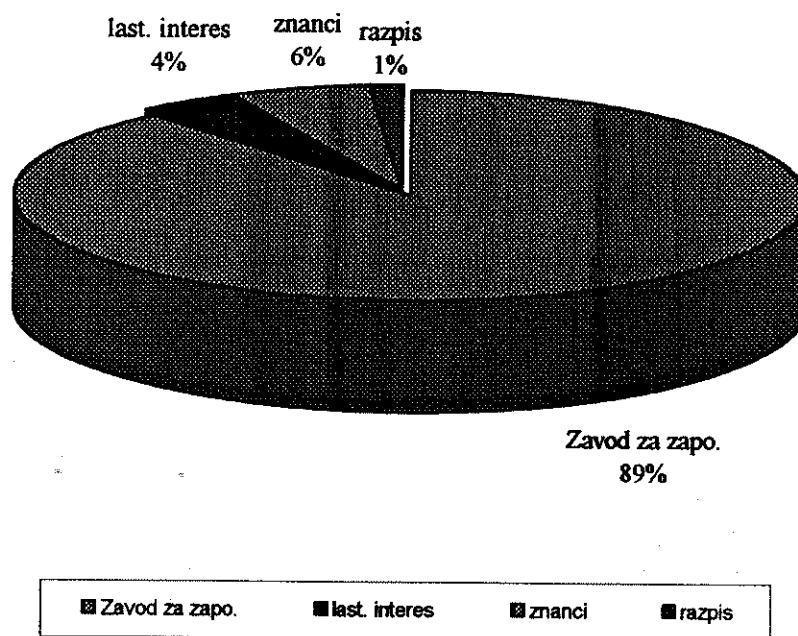
Po metodologiji programa je zaželeno, da imajo udeleženci možnost prevoza z javnim prometnim sredstvom, ki je krajša od 1 ure. V večini gre za posamezne udeležence, ki so oddaljeni več kot 1 uro, v 1. skupini v LU Celje pa je polovica udeležencev bila oddaljena nad 1 uro vožnje z javnim prevoznim sredstvom, zato bi bilo primerneje, da bi izvajalska organizacija poskrbela, da bi izvedbo programa UŽU organizirali v kraju, ki bi bil od udeležencev manj oddaljen kot Celje.

Napotitev v program

Podatke o številu udeležencev, ki so jih napotili v program UŽU imamo zbrane za 150 udeležencev, ker je izobraževalna organizacija Alfabet navedla podatke o udeležencih, ki so vpisani v program. 133 udeležencev je napotil v program zavod za zaposlovanje, 6 jih je prišlo iz lastnega interesa, 9 pa jih je prišlo potem, ko so od znancev dobili informacijo o programu UŽU in jih je izobraževanje pritegnilo. Dva sta se prijavila na razpis ljudske univerze.

Slika

Napotitev udeležencev v program UŽU

Vir: Spremljanje UŽU - Predlog, 1995

Komentar

Leta 1995 je bil program namenjen le mlajšim odraslim, dopuščena pa je bila možnost, da izvajalec oblikuje skupino starejših od 27 let in prilagodi program potrebam, interesom in ciljem odraslih, ki so starejši od 27 let.

Izvajalske organizacije so v posameznih primerih vključevale tudi udeležence, ki so bili starejši in zanje programa niso posebej prilagajali, pač pa so se udeleženci vključili v skupino mlajših. Izvajalci navajajo, da niso imeli posebnega problema s tem in da starejših ni motila mladost večine udeležencev, pač pa so bili v pomoč učitelju.

Izobraževanje po programu UŽU je namenjeno odraslim, ki so se šolali največ 10 let. To pomeni, da imajo končano ali nedokončano osnovno šolo in največ dve leti poklicne ali kake druge srednje šole. Udeleženci, ki imajo končano poklicno ali sredno šolo, po naših izkušnjah ne sodijo v ciljno skupino udeležencev programa UŽU.

V program UŽU so se vključevali posamezniki, ki presegajo zgornjo mejo po stopnji izobrazbe in po številu let šolanja; v 6 skupinah so bili vključeni posamezniki, ki imajo 11 let šolanja, nimamo pa števila, koliko je bilo takšnih udeležencev, ki po naših normativih ne sodijo v ciljno skupino UŽUjevcev.

Pri vključitvi v program UŽU je nujno upoštevati poleg starosti in izobrazbe tudi postopek vključevanja in sicer uvodni pogovor. Izvajalske organizacije so v obrazcu Spremljanje sicer navedle, da so opravili uvodni razgovor, vendar pa se nam v enem primeru ta podatek zdi vprašljiv.

Cilj uvodnega razgovora je po normativih in standardih seznaniti kandidate z vsebino, cilji in potekom programa UŽU in zbrati podatke o aspiracijah udeleženca v zvezi z izobraževanjem, o prejšnjih izkušnjah pri izobraževanju in zaposlovanju, potrebah po pridobivanju temeljnega znanja, pristočasnih dejavnostih; pomembnih posameznikov v njegovem življenju, dejavnostih v okolju, kjer živi. Na podlagi teh podatkov učitelji prilagodijo vsebino, trajanje in zahtevnostno raven programa UŽU.

Deloma smo način opravljenih intervjujev preverjali tako, da smo povprašali udeležence o ciljih programa UŽU, jasnosti le teh.

Udeleženci po končanem programu

Nekatere izvajalske organizacije so zelo nenatančno zbirale podatke o dejavnosti udeležencev po končanem programu UŽU. Želeli smo zbrati podatke o številu udeležencev, ki bodo nadaljevali izobraževanje, dobili delo, se vključili v pristočasne dejavnosti, vrnili v stanje pred vključitvijo v program UŽU in drugo. Nekatere izvajalske organizacije so zbrale natančne podatke, večinoma te, ki so program UŽU izvajale kot splošni del programa USO.

V večini primerov bodo udeleženci nadaljevali izobraževanje (85 oziroma 57.43%), nekaj jih je dobilo plačano delo ali zaposlitev (10 oziroma 6.76%). Nihče se ni vključil v pristočasne dejavnosti, nekateri (21 oziroma 14 %) pa so se vrnili v stanje pred vključitvijo v UŽU. Posamezniki bodo končali poklicno šolo, v katero so bili vključeni že v času izvedbe programa, ali bodo iskali zaposlitev (5 oziroma 3.38%). Izvajalske organizacije so to rubriko nepopolno izpolnjevale. Ponekod so izbrali za posamezne udeležence več možnosti, podatki pa temeljijo na predvidevanjih, kar so izvajalske organizacije posebej pojasnile.

Izvajalska organizacija Doba, ki je izvedla UŽU za odrasle s posebnimi potrebami, je navedla, da je za to kategorijo odraslih skoraj "obvezna" vrnitev v stanje pred vključitvijo v program, ker ni možnosti za izobraževanje odraslih s posebnimi potrebami ali pa so le te zelo omejene. Za Sinesis ni zbranih natančnih podatkov, navedli so, da bosta 2 udeleženca dobila zaposlitev; za ostalih 8 udeležencev ni podatka. Za IS Miklošič nimamo podatka za nobenega udeleženca, prav to pa velja tudi za eno skupino v Celju (12 udeležencev). Pri LU Koper so zbrali več alternativ za posamezne udeležence, vsi bodo nadaljevali z izobraževanjem, potem pa so navedli podatke za še 12 udeležencev. V Invelu so nam sporočili podatke le za 5 udeležencev, manjkajo pa podatki za 6 udeležencev.

Zbrane imamo podatke za skupaj 121 udeležencev, med katerimi so podatki za 12 udeležencev podvojeni, ker so v LU Koper izbrali več alternativ. Manjkajo nam podatki za skupaj 39 udeležencev. Če seštejemo vse to, dobimo podatke za 148 udeležencev. To pa je tudi število udeležencev, ki so končali program UŽU.

Udeležence smo v anketi povprašali, kakšni so njihovi načrti za prva dva meseca po končanem programu UŽU in kaj bodo po končanem programu. Pri vprašanju o načrtih za dva meseca po koncu programa so udeleženci programov UŽU navajali proste odgovore, med katerimi so najpogosteje zapisali, da bodo nadaljevali izobraževanje in iskali zaposlitev v dveh mesecih po končanem programu. Mnogi so tudi zapisali, da bodo odšli na dopust, verjetno zato ker je bil ravno tedaj, ko so končevali izobraževanje čas dopustov. Nekateri so navedli, da še ne vedo; takšni so bili bolj izjeme, kot pravila.

Na drugo vprašanje pa so odgovarjali tako, da so lahko obkrožali med petimi alterantivami. Odgovorilo je 139 udeležencev.

Podatki, zbrani z anketo pa podajajo takšno podobo o dejavnosti udeležencev po končanem programu:

Preglednica 11: Dejavnosti udeležencev po končanem programu UŽU

Odgovor	Odstotek	Število udeležencev
še naprej iskali zaposlitev	61.70%	87
zaposlitve ne bodo iskali	4.96%	07
poiskali možnosti za nadaljnje šolanje	22.70%	32
nisem razmišljal	4.26%	06
kaj drugega	4.96%	07
ni odgovora	1.42	02

Vir: Anketa za udeležence v programih UŽU, 1995

Povprašali smo jih tudi, kako jim bo program pomagal pri nadaljevanju študija, pri delu, iskanju zaposlitve ipd. 100 udeležencev je zapisalo, da jim bo program zelo pomagal pri nadaljevanju študija, iskanju dela ali pri delu; 29 jih je odgovorilo, da jim bo program pomagal, 6 jih je zapisalo, da trditev drži v manjši meri. 2 sta obkrožila odgovor, da ni res, da jim bo program pri tem pomagal, 4 pa niso vedeli odgovora.

Dve tretjini (91) udeležencev je zapisalo, da se po končanem programu lažje odločajo, kaj bodo delali v prihodnosti, kot pred vključitvijo v program; malo več kot četrtina (38) udeležencev je zapisalo, da trditev skoraj drži, 6 pa da drži v manjši meri. 4 so trdili, da to sploh ni tako, 2 pa nista vedela odgovora.

Med razlogi, zakaj so udeleženci zapustili program so najpogostejši: priložnostno delo, delo na črno (4); bolezen otroka, brez varstva (3); zaposlitev (4); vojaška obveznost (1); nestrinjanje z delom v skupini, kjer prevladujejo Romi (1); nedojemanje snovi (1), brez pojasnila (1). V dveh skupinah niso navedli razlogov, zaradi katerih so udeleženci zapustili program, v eni pa so eksplicitno zapisali, da nihče ni zapustil programa.

Preglednica 12: Razlogi, zaradi katerih so udeleženci zapustili program

Razlog	Število
priložnostno delo, delo na črno	4
bolezen otroka, brez varstva	3
zaposlitev	4
vključitev v USO program	1
prisotnost Romov	1
nedojemanje snovi	1
vojaška obveznost	1
brez pojasnila	1

Vir: Spremljanje UŽU - Predlog, 1995

Komentar

Iz zbranih podatkov tudi ni razvidno, koliko udeležencev je program UŽU zapustilo z razlogom, vendar pa iz evalvacijskih srečanj vemo, da osipa praktično ni; večina udeležencev, ki zapusti program, ga zapusti resnično iz navedenih razlogov.

Podatki o učiteljih

V vseh izvajalskih organizacijah sta program izvajala 2 učitelja, v dveh pa je občasno priskočil na pomoč tudi tretji učitelj. Skupaj je program izvajalo 17 učiteljev, vsi, razen enega, pa so se usposabljali na Andragoškem centru Slovenije. V nekaterih izvajalskih organizacijah še vedno nimajo po dveh usposobljenih učiteljev, zato si izvajalci med seboj pomagajo tako, da sodelujeta pri izvedbu učitelja iz različnih izvajalskih organizacij.

Učitelje so si sposodile tudi Ljudska univerza Koper, Izobraževalno središče Miklošič ter Ljudska univerza Kranj.

Preglednica 13: Učitelji v programih UŽU

Učitelji	Št. skupin	Usp.	Matična izobr. org.	Izvedba
1. Zdenka Boltauzer	4	DA	Doba	
2. Ana Osrajnik	4	DA	Doba	
3. Meta Horvat	1	DA	LU Murska Sobota	
4. Lilijana Grof	1	DA	LU Murska Sobota	
5. Drago Videmšek	1	DA	IS Miklošič	
6. Maja Jesenko	1	DA	IS Miklošič	
7. Martina Mlinar	2	DA	Sinesis d.o.o	IS Miklošič
8. Renata Kišek	1	DA	Sinesis d.o.o	
9. Rajko Djurovič	1	DA	LU Celje	
10. Zarja Lednik	1	DA	LU Celje	
11. Zdenka Cesar	1	DA	LU Koper	
12. Marica Nakrst	1	DA	LU Nova Gorica	LU Koper
13. Tanja Goljar	1	DA	Invel Velenje	Alfabet Štore
14. Andreja Mernik Jelen	1	DA	Alfabet Štore	Invel Velenje
15. Zvezdana Čujovič	1	DA	LU Kranj	
16. Anton Kramarič	3	DA	LU Tržič	LU Kranj In IS Miklošič
17. Nevenka Čermelj	1	NE	LU Koper	

Vir: Evalvacijski obiski v programih UŽU, 1995

Večina učiteljev, ki so izvajali program, so zunanji, honorarni sodelavci izobraževalne organizacije, v kateri izvajajo program UŽU. Po temeljnem poklicu pa je njihova izobrazba kar pestra. Programe UŽU izvajajo: dipl. ekonomist (1), ing. kemijske tehnologije (1), dipl. organizator dela (1), dipl. ing. matematike (2), sociolog (3), socialni delavec (1), učitelj razrednega pouka (1), učitelj matematike (3), učitelj slovenščine (3). Učiteljica, ki ni bila usposobljena, je po poklicu učiteljica slovenščine.

Preglednica 14: Poklici učiteljev, ki so izvajali programe UŽU 1995

Temeljni poklic	Število učiteljev
dipl. ekonomist	1
ing. kemijske tehnologije	1
dipl. organizator dela	1
dipl. ing. matematike	2
sociolog	3
socialni delavec	1
učitelj razrednega pouka	1
učitelj matematike	3
učitelj slovenščine	3 (+1 neusposobljen)

Vir: Spremljanje programov UŽU - Predlog, 1995

Zaposlitev v izvajalski organizaciji

Večina učiteljev, ki so izvajali program, so zunanji, honorarni sodelavci izobraževalne organizacije, v kateri izvajajo program UŽU. Le trije učitelji so redno zaposleni, s polnim delovnim časom, 1 učitelj pa s skrajšanim delovnim časom, v svoji izvajalski organizaciji, ostali pa so honorarni, zunanji sodelavci. V občini izvajalske organizacije je bivalo 14 učiteljev. Izven občine izvajalske organizacije pa so bivali 3 učitelji.

Komentar

Formalni kadrovski pogoji o izvajanju programa UŽU določajo v okviru Normativov in standardov, da program izvajata dva učitelja, ki sta uspešno končala program UŽU in imata javno veljavno potrdilo za vsebine računanja v vsakdanji rabi in/ali za sporazumevanje in tvorjenje ustnih in pisnih sporočil. Po standardih in normativih veljajo posebni pogoji za izvajanje vsebin in standardov s področja jezika in sporazumevanja ter svetovanja za nadaljnje poklicno izobraževanje in delo in sicer, da slavisti, ki so končali program UŽU poučujejo pravopis in slovnico, pragmatično (primernost tekstov) in grafično znanje (razporeditev podatkov na papir) pa praviloma izvajajo tudi neslavisti, ki so usposobljeni po programu usposabljanja učiteljev za izvajanje programov UŽU.

Učitelj praviloma izhaja iz istega lokalnega okolja, kot udeleženci. Ta pogoj so večinoma učitelji izpolnjevali, izjemoma, kjer izvajalci niso imeli usposobljenih obeh učiteljih, pa so tolerirali odstopanja. Takšnih je bilo 5 primerov. V enem samem primeru smo opazili, da učitelj v dveh različnih lokalnih okoljih bistveno drugače funkcionira, ker se tudi skupine ok okolja do okolja razlikujejo. V tem primeru smo tudi izvajalski organizaciji odsvetovali angažiranje učitelja v nadaljnjih izvedbah programa, vendar izvajalec našega predloga ni upošteval.

V 1 primeru smo bili priča izvajanju programa UŽU, ki ga je izvajala učiteljica, ki ni bila usposobljena za izvajanje programa UŽU; usposabljal se je na ACS ju, vendar pa usposabljanja ni končala. Program UŽU je izvedla zelo tradicionalno, tako, da so udeleženci/ke reševale vaje iz slovnice, ki niso bile povezane s širšim kontekstom iz vsakdanjega življenja. V 1 primeru smo bili priča izvedbi programa, ki ga je izvajal učitelj iz drugega lokalnega okolja, ki se s skupino udeležencev ni dobro ujel.

Večina učiteljev je izvajala program UŽU primerno glede na priporočila, normative in standarde programa UŽU, pri dveh posameznikih pa smo ugotovili, da bi bilo priporočljivo opraviti dodatno usposabljanje za izvajanje programa UŽU, ker ne upoštevata dovolj načel izobraževanja odraslih. Npr. ne obvlada komunikacije z udeleženci, kadar se udeleženci provokativno obnašajo; zdrsne v situacijo, ko je komunikacija popolnoma nemogoča; drugi učitelji pa z isto skupino nimajo težav pri komunikaciji.

Odnosi med učitelji in skupino so večinoma odprti, prijateljski. Vzdušje je v večini primerov delovno, vendar ni storilnostno nastrojeno. Vprašanje je, koliko se v takšnih programih posamezniki res naučijo; učitelji namreč navajajo, da posamezniki napredujejo in da je večina uspešna, dokumentacije o tem pa doslej najpogosteje nismo imeli na vpogled.

Evalvacijska delavnica za učitelje, ki so izvajali programe UŽU v letu 1995

Na evalvacijsko delavnico, ki jo pripravlja in izvaja Andragoški center Slovenije po metodologiji evalvacije programov UŽU smo povabili use učitelje, ki so se usposabljali v programu usposabljanje učitelev za izvajanje programov UŽU. Skupaj smo povabili torej 35 že usposobljenih učiteljev in 12 učiteljev, ki so se usposabljali letošnje leto in ki usposabljanja še niso končali. Na vabilo se je odzvalo 12 učiteljev, ki so se udeležili evalvacijske delavnice. Potekala je na Andragoškem centru, v torek, 4. junija 1996. Udeležili so se je učitelji iz zasebnih izvajalskih organizacij: Doba - Maribor, Interes - Kanal, Stik - Mežica, Alfabet - Štore, Sinesis - Ljubljana in Stik - Izola in iz ljudskih univerz: CPI Krško, UPI - LU Žalec, LU Koper, LU Kranj, LU Ormož, LU Murska Sobota.

Predstavili smo poročilo o evalvaciji programov UŽU za leto 1995. Povabili smo učitelje, da sodelujejo pri evalvaciji in sicer tako, da se prosto vključujejo v predstavitev in pojasnijo svoje poglede na izobraževalni program UŽU. Ob koncu smo razdelili vprašalnik za učitelje, s katerimi so zbrali njihovo oceno organiziranosti izvajanja programa UŽU, plačila za delo, povprečno porabo časa za posamezno srečanje s skupino, kaj menijo o evalvacijskih obiskih ACS in kaj je po njihovem mnenju potrebno še storiti za dvig kvalitete programa UŽU ter koliko in kako je program UŽU učinkovit za ciljno skupino. Odgovarjalo je 9 učiteljev, od teh je ena učiteljica izpolnila anketni vprašalnik dvakrat, ker je program UŽU izvajala pri dveh različnih izvajalskih organizacijah.

V nadaljevanju prikazujemo odgovore učiteljev na zastavljena vprašanja.

Obdelava vprašalnika za učitelje programa UŽU

Kako ocenjujete organizacijo izvedbe programa UŽU?

Odgovor:	Število odgovorov:
Dobro	3
Pozitivna, vendar se zavedam pomanjkljivosti	1
Večinoma prepuščeno meni, le pri finančni izvedbi praktično nimam vpliva	1
večino opravlja učitelja, kar nama ni všeč	1
organizator se je potrudil	1
večinoma sama, LU je šel na roko s prostori, gradivi	1
sem hkrati organizator	1
poteka šele prva skupina, organizacija je dobra, pozitivno usmerjena, organizator upošteva vse predloge, ki so izvedljivi in smoterni	1

Šest učiteljev je z organizacijo zadovoljnih, večina od njih je zapisala, da je organizacija dobra oziroma, da se je organizator potrudil; nekdo je dodal, da se zaveda

pomanjkljivosti. Dva sta napisala, da je organizacija prepuščena večinoma njima, eden pa je zapisal, da je hkrati organizator in ni ničesar dodal, iz česar lahko sklepamo, da se mu ne zdi upravičeno, da ocenjuje sam svoje delo. Dodali bi, da je večina učiteljev, ki so izpolnjevali vprašalnike, hkrati tudi v logi organizatorja.

Ali je plačilo za učiteljevo delo ustrezno?

Plačilo učiteljevega dela (ustrezno?):	Število odgovorov:
20 DEM	1
Menim, da je ustrezno	1
Zasnovano ustrezno, pri realizaciji se zatika	1
Da	2
Bi bilo ustrezno, če bi bilo plačano v ustreznem roku	1
Zelo ustrezno (30 DEM neto)	1
2400 SIT neto PU 1400 SIT neto ura evalvacije, brez potnih stroškov, ki so moje breme	1
nimam plačila v denarni obliki, zame osebno največje plačilo pa je, ko se užujevci pri meni še po daljšem času oglašajo in se radi spomnijo druženja v času UŽUja	1
v končnem znesku plačila se nismo pogovarjali, menim pa, da približno 2000 SIT na uro.	1

Z vprašanjem smo hoteli izvedeti, ali izvajalske organizacije svoje učitelje plačujejo po opravljeni kalkulaciji programa UŽU. Lahko bi rekli, da je večina menila, da so ustrezno plačani za svoje delo; le en učitelj, ki zasluži 20 DEM ni zapisal, ali je to dovolj ali ne. Dejstvo pa je, da večina obračunava pedagoške ure po nižji tarifi, kot je bilo določeno.

Koliko ur se povprečno pripravljate na posamezno srečanje skupine? Kaj vam vzame največ časa?

Učitelji so odgovarjali zelo različno. Nekateri porabijo enako časa za pripravo, kot za izvedbo programa, spet drugi manj, tretji pa več. Kaj jim vzame največ časa, pa nismo uspeli izvedeti.

Povprečno število ur za pripravo:	Največ časa mi vzame:
priprave trajajo približno enako dolgo kot izvajanje programa; največ časa namenim pripravi gradiv	
srečanje trajajo 4 ure - cca 2 uri	
različno - uro do dve; največ časa porabim za načrtovanje povezav določenih tem, npr. kam vključiti veliko začetnico	
3-5 ur	
odvisno od teme; gotovo trikrat več kot traja srečanje	
priprave so odvisne od teme; npr. pisanje prošnje obravnavamo vedno na podoben način, vejica pa mi vedno vzame ogromno časa; npr. okoli dve uri pred srečanjem	evalvacija, poročila in pogovori z udeleženci.
priprava na eno srečanje (3 PU) mi je vzela z vsemi pripravami, študiji in pripravo materiala vsaj še enkrat toliko časa kot samo delo	
odvisno sicer od teme; kakšno temo imam v glavi več tednov, včasih pa pride do ideje v trenutku; za vsako srečanje je prav gotovo ura priprave za gradiva ipd. minimum, seveda, ko je ideja za srečanje že izoblikovana	
3-5 ur iskanje gradiva, priprava gradiva, iskanje po literaturi, priprava praktičnega materiala	

Kaj menite o evalvacijskih obiskih ACS?

Povprašali smo jih, kaj menijo o evalvacijskih obiskih in dobili takšne odgovore:

- dovolj pogosti in strokovno vodeni
- menim, da so koristni tudi v smislu svetovanja
- dobrodošle informacije, sistem si še gradim
- zelo koristni
- koristni, ker je mogoče na ta način program vsebinsko in metodično bogatimo
- želela bi si bolj konkretnih pohval in kritik
- želela bi jih še več in ob obisku tudi čas za pogovor o delu, problemih in mnenje o mojem delu

- udeleženci UŽUja imajo pogosto tremo, zato je težko izvesti pripravljeno srečanje tako, kot je bilo zamišljeno
- vseč mi je, da je podana konkretna kritika pa tudi pohvale
- tudi pred udeleženci nisem znala skriti velike treme in sama nisem bila zadovoljna z delom na srečanju; obisk te lahko vzpodbudi in motivira, lahko pa tudi ne

Povejte, kaj je po vašem mnenju še potrebno storiti za dvig kvalitete izvajanja programov UŽU?

Na vprašanje, kaj bi lahko storili za dvig kvalitete programa smo dobili nekaj zelo različnih in nekaj zelo podobnih odgovorov. Nekateri menijo, da lahko z izmenjavo gradiv, mnenj, izkušenj, nasvetov oziroma s srečanji učiteljev izboljšamo kvaliteto programa. Nekdo je videl kot dejavnost za dvig kvalitete opredelitev kriterijev pred izvedbo programa. Program UŽU smo že verificirali, poleg tega pa smo opredelili tudi kriterije oziroma priporočila, standarde in normative za izvedbo programa UŽU, s čimer smo tudi seznanili izvajalske organizacije in učitelje.

Za dvig kvalitete programa je potrebno:	Število odgovorov:
izmenjati mnenja med učitelji UŽU,	2
nasvete pri izvajanju programa UŽU,	1
pomagati si z gradivi	2
izmenjati izkušnje med učitelji UŽU	3
verificirati program	1
(za to potrebujem daljši razmislek)	1
mislim, da se svetovalci in raziskovalci ACS in izvajalci programa zelo trudijo, da bi bila kvaliteta čimboljša in da bo medsebojno sodelovanje obrodilo sadove	1
vse, kar boste oz. bomo še storili lahko samo pomaga k dvigu kvalitete; predvsem pri evalvaciji pa boste najbrž morali nekoč predstaviti model, ki vam najbolj ugaja.	1
srečanja učiteljev	2
kriteriji pred pričetkom programa	1

Kaj menite o učinkovitosti programa UŽU za našo ciljno skupino?

Učinkovitost programa UŽU za ciljno skupino:	Število odgovorov:
je zelo učinkovit	1
učinkovitost je odvisna od izvedbe in izvedba od skupine oz. posameznika	1
solidno	1
zelo dober	1
udeleženci so v času obiskovanja navdušeni, s časom pa volja po spreminjanju učenju slabi; potrebno bi bilo še nadaljnje vključevanje v izobraževalno ali svetovalno delo	1
program je zelo učinkovit; koliko točno pa ne morem opredeliti, ker imam premalo izkušenj	
program UŽU se da odlično prilagoditi različnim ciljnim skupinam	1
brez besed; niso odgovorili	3

Trije učitelji niso odgovorili, koliko je program UŽU učinkovit za ciljno skupino brezposlenih odraslih. Večina pa meni, da je program UŽU za to ciljno skupino učinkovit (solidno, zelo učinkovit, je zelo dober itn.). En učitelj je omenil, da se da program odlično prilagoditi ciljnim skupinam, ni pa neposredno odgovoril na vprašanje. Poseben problem je tudi dejstvo, na katerega je nekdo opozoril: udeleženci so v času programa motivirani, dejavni, sčasoma pa motivacija po spreminjanju upade. Predlagal je, da bi uvedli svetovalno delo za udeležence programa UŽU po koncu izobraževanja.

